

Soykırım nedir?

Ömer Faruk Hüsmüllü tarafından yazıldı.
Çarşamba, 04 Mayıs 2011 22:08 -

“Soykırım, suçların suçunu oluşturur.”

Savcı V. Kambanda Kararı ve Mahkumiyet, dava No. Ruanda için UCM 97-23-S (Dava Dairesi 4 Eylül 1998), para. 16.

Soykırım teriminin kökeni nedir?

Soykırım suçu ilk kez 1944 yılında, Rafael Lempinkin'in bu tarihten on yıl önce “Axis Rule in Occupied Europe” adlı kitabında yaptığı bir öneriye dayandırılarak tanımlandı. Soykırım (Genocide) kelimesi, Yunanca ırk, ulus ya da soy anlamına gelen “genos” kelimesi ile Latince öldürme anlamında kullanılan “cide” son ekinin birleşmesiyle oluşmuş, iki ayrı dilden alınmış kelimelerle yapılan birleşik bir kelimedir. Bu kelime, 1945 Nuremberg Şartında açıkça bir suç olarak tanımlanmamasına karşın, kıdemli Nazi subayların duruşmasının iddianame ve açılış konuşması sırasında Nuremberg Uluslararası Askeri Ceza Mahkemesi huzurunda insanlık karşıtı bir suç olarak zikredildi.

Soykırım nedir?

Soykırım, bir grup insanın tamamını veya bir kısmını yok etmeyi amaçlayan birtakım eylemlerin her biridir, bu yok etme maksadı soykırımı diğer insanlık karşıtı suçlardan ayırır.

Uluslararası Ceza Mahkemesi'ni kuran Roma Statüsü'nün 6. maddesi, 1948 tarihli Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin 2. maddesinde tanımlanan soykırım suçunu yargılama yetkisini Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne vermiştir. Bu tanımlama uluslararası örf ve adet hukukunun bir parçası olarak kabul edilmiştir, bu nedenle Soykırım Sözleşmesini onaylamış olsun olmasın, tüm devletler için bağlayıcıdır. Ruanda ve Eski Yugoslavya için kurulan Uluslararası Ceza Mahkemelerinin Statüleri de aynı tanımlamayı kullanmışlardır.

Uluslararası Ceza Mahkemesi hangi soykırım eylemlerini yargılayabilecek?

Aşağıda sıralanan beş yasak eylem, -ulusal, etnik, ırksal veya dini bir grubu tamamen ya da kısmen yok etmek kastıyla işlenirse- soykırım suçunu oluşturur:

Soykırım nedir?

Ömer Faruk Hüsmüllü tarafından yazıldı.
Çarşamba, 04 Mayıs 2011 22:08 -

- Bir grubun üyelerini öldürülmesi
- Bir grubun üyelerinin ciddi bedensel veya zihinsel zarara uğratılması
- Bir grubun yaşam koşullarının üyelerine fiziksel zarar verilmesi amacıyla bilerek zorlaştırılması
- Bir grup içinde yeni doğumların önlenmesi
- Bir grubun çocuklarının zorla başka bir gruba aktarılması.

Kültürel soykırım (bir grubun üyelerinin kendi dilini kullanmasını , dini faaliyetlerini veya grubun kültürel faaliyetlerini gerçekleştirmesini engellemek amacıyla yapılan bilinçli eylemler) aynı zamanda bu beş yasak eylemden biri olmadıkça ve soykırım maksadıyla işlenmedikçe statüde kullanılan soykırım tanımına girmez. Benzer şekilde çevreye karşı saldırılar yoluyla yapılan ekosit (eko sistemi belirli bölgede bozmak veya yok etmek amacıyla işlenen eylemler) bu tanımlamanın kapsamına girmez ve bu saldırılar soykırım amacıyla gerçekleştirilmiş yasak beş eylemlerde birini içermedikçe soykırım suçunu oluşturmaz.

Tecavüz bir soykırım suçu olabilir mi?

Ruanda için kurulan Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin verdiği 1998 tarihli Akayesu kararı, tecavüzün korunan bir grubun üyelerine ciddi bedensel ve ruhsal hasar verecek bir metot olarak uygulanmasının soykırım suçunu oluşturduğuna hükmederek bir dönüm noktası olmuştur. Buna ek olarak kararda, tecavüzün bir gruptaki doğumları engelleme aracı olarak kullanılabilmesi belirtilmiştir. Örneğin, etnik kökenin babanın kimliğine göre belirlendiği toplumlarda bir kurbanı onu hamile bırakmak üzere tecavüz etmek kurbanın kendi grubuna dahil bir çocuk doğurmasını engelleyebilmektedir.

Başkalarını soykırım suçu işlemeye teşvik eden kişiler suçlu mudur (olacak mıdır?)

Statünün 25 (3) (b) maddesine göre soykırım suçu işleyen ya da işlemeye yeltenen birine bu

Soykırım nedir?

Ömer Faruk Hüsmüllü tarafından yazıldı.

Çarşamba, 04 Mayıs 2011 22:08 -

---

suçun işlenmesini emreden, suça teşvik veya tahrik eden herkes soykırım suçlusudur. Ayrıca 23 (3) (e) maddesi uyarınca da bir kimsenin doğrudan ve alenen diğerlerini soykırım suçu işlemeye kışkırtması da soykırım suçunu oluşturur.

Soykırım suçu işleyenlere ya da işlemeye teşebbüs edenlere yardım edenler suçlu mudur?

Statünün 25 (3) (c) maddesine göre bir başkasının soykırım suçu işlemesine veya işlemeye teşebbüs etmesine yardım eden, cesaret veren herkes soykırım suçlusudur. 25 (3) (f) maddesi soykırım suçu işlemeye yeltenen herkesin soykırım suçlusu olduğunu belirtir. Soykırım Sözleşmesinin 3. maddesinin tersine, soykırım yapmak için gizlice anlaşmak (komplo kurmak) açıkça bir suç olarak tanımlanmamasına rağmen Statünün 25. maddesi bunu suç olarak kabul etmiştir

Kim bir soykırım kurbanı olabilir?

Ulusal, etnik, ırksal ya da dini bir grubun herhangi bir üyesi soykırım kurbanı olabilir. "Etnik" terimiyle dilsel ve kültürel grupların kapsanması amaçlanmıştır. Roma Statüsü sosyal ve politik grupları potansiyel kurban tanımına dahil etmez. Ancak bu gruplara karşı yöneltilen insanlık karşıtı suçlar yaygın veya sistematik temelde ve bir devlet ya da örgüt politikasına uygun olarak işlenirse mahkemenin yargı yetkisine girer (bak. Bilgi Notu 4).

Bir grubun tamamen ya da bir bölümünün yok edilmesi mi yok etme amacını gütmek mi suçun oluşması için gereklidir?

Böyle bir gereklilik yoktur. Soykırım suçuyla suçlanmak için kasaba veya köy gibi belirli bir toplumdaki bir grubun büyük bir kısmını o grubun kimliği nedeniyle yok etme amacını gütmek yeterlidir.

Soykırım suçuyla kimler yargılanabilir?

Hangi mevkide olursa olsun herkes soykırım suçuyla yargılanabilir. Bu demektir ki, sadece soykırımı planlayan ve yapılmasını emreden bir devlet başkanı ya da hükümet bakanı değil suçu işleyen sıradan bir asker veya kapı komşusu da soykırım suçunun faili olabilir. Madde 33 (2) açıkça, bir üsttün emirlerine uymayı soykırım suçlamasına karşı yasal bir savunma nedeni olarak kabul etmez.

Soykırım nedir?

Ömer Faruk Hüsmüllü tarafından yazıldı.
Çarşamba, 04 Mayıs 2011 22:08 -

Soykırımın kanıtlanması için ne gereklidir?

Bir grubu tamamen veya kısmen yok etme amacının suçun temel unsuru olmasıyla birlikte, eylemlerin arkasındaki niyetin ve güdülerin kesin bir kanıtını bulmak hem çok önemli hem de genellikle çok zordur.

Kaynak: <http://www.surgun.org/surgun/tur/hatira.asp>